

סכסוכי שכנים - המותר והאסור

כולנו מתגוררים בסמוך לאנשים אחרים, בין אם מדובר בשכנים לרחוב או לבניין. מטבע הדברים, יחסי השכנות מלווים גם בחילוקי דעות ובמצבים בלתי נעימים, שלעיתים מובילים לאמירות נמהרות העשויות להתפרש כאיום. ובכן, אם איימו עליכם חשוב שתדעו שבחוק העונשין קיימת עבירת איומים ודינה עד 3 שנות מאסר. יחד עם זאת, לא תמיד טוביל תלונה במשטרה לגיבוש כתב אישום, שכן הדבר תלוי פחות בהרגשתכם ויותר בהתייחסות הפרקליטות. הבה ניקח מקרה לדוגמא ונבחן את השיקולים המנחים.

ישנם כמובן מצבים רבים שיכולים להוביל לסכסוכי שכנים, אך למען הדוגמא ניקח את אחד הנפוצים שבהם. נניח שאתם מחזיקים ברשותכם גור כלבים שעדיין אינו מחונך ונוהג לנבוח גם בשעות הלילה. אחד השכנים פונה אליכם במסרונים ובעל פה על מנת שתטפלו בבעיה, ולבסוף נוקט גם בלשון מאיימת - לפחות על פי הרגשתכם. פניתם אל המשטרה [והגשתם תלונה](#), וכעת השאלה היא האם האמירות עומדות בגדר עבירה פלילית, או מצויות בתוך ההתנהגויות המותרות בחוק.

מה אסור להגיד?

ראשית, חשוב לדעת שהאיומים אינם חייבים לעבור רק באופן מילולי ובליווי שפת גוף מרתיעה, אלא גם באמצעות המייל, בטלפון סלולארי וכן הלאה. ובאשר לאמירות עצמן, סעיף 192 לחוק העונשין מגדיר את [עבירת האיומים](#) בצורה הבאה: "המאיים על אדם בכל דרך שהיא, בפגיעה בגופו, בחירותו, בשמו הטוב או בפרנסתו שלו או של אדם אחר, הן במטרה להפחיד, להזיק או להקניטו". מכאן ברור שאם שכן איים לפגוע בכם מבחינה פיזית, לפרסם דברים הפוגעים במוניטין ובשמכם הטוב, או להצר את צעדיכם בכל דרך שהיא - ייתכן כי הדברים יעברו למישור הפלילי.

לדוגמא, אם אמרו לכם: "הילדים שלי לא ישנו בלילה. גם אני הולך לפגוע בילדים שלכם" או "החברים שלי ידאגו שאת הלילות הקרובים תעבירו בבית חולים" - זהו יסוד [לכתב אישום פלילי](#). למעשה, שני העקרונות המנחים בשיקולי התביעה הם עובדת האיום, שכמובן מתקיים בדוגמאות אלו, וכן היסוד הנפשי, כלומר שהשכן היה מודע לכך שאמירות אלו יכולות להפחיד אתכם. אגב, אין זה משנה אם הוא באמת התכוון לממשן, וכמובן שאין צורך להמתין עד שיפגעו בכם. מבחינת החוק, עצם ההפחדה מהווה עבירה פלילית לאור העובדה שהאיום פגע בביטחון ובחופש הפעולה שלכם, ועלול היה להוביל אתכם לכדי מעשים פזיזים ונמהרים.

מה מותר להגיד?

אחרי שבדקנו מה אסור לומר הבה נבדוק מצבים העשויים למנוע טיפול במישור הפלילי:

1. לא ממש איום - לכל אחד מאיתנו סף שונה של פחד, ובינינו גם אנשים שכל מבט מוזר או אמירה עוינת עלולים להפחידם מאוד. על מנת למנוע מצב בו אנשים מואשמים ומורשעים בעבירה כה חמורה על לא עוול בכפם, ייעשה שימוש במבחן המהות. כלומר, ייתכן שהשכן איים ש- "גם לכם לא יהיה שקט בלילה" או "אני אראה לכם מה זה", ובאמת חשתם פחד גדול. ואולם, מבחינת בית המשפט לא נשאו אמירות אלו תוכן מהותי של איום, ולדידו אין הן מצדיקות רישום פלילי או ענישה על כל השלכותיהם.

2. אזהרות - ישנן אמירות שמתפרשות על ידיכם כאיום אך למעשה מבחינה משפטית הן בגדר אזהרה בלבד. נניח לדוגמא שאמרו לכם - "אם לא תטפלו בכלב כל השכנים בבית ישנאו אתכם" או "אם לא יהיה פה שקט בלילות מישהו יגיש תלונה למשטרה". לגבי האמירה הראשונה, מדובר בהצהרה שעל התקיימותה אין לשכן השפעה גדולה, שכן הוא לא אמר שידאג לכך שישנאו אתכם וממילא מדובר ברגשותיהם של אנשים רבים אחרים. כלומר, בית המשפט והפרקליטות עשויים להתייחס לאמירה זו כאל אזהרה בלבד. ולגבי האמירה השנייה, חשוב לדעת שכל "איום" בפנייה לרשויות אינו איום במובן הפלילי של המילה, שכן הוא מותר על פי חוק. למעשה, כל הודעה על כוונה לטפל בגור הנובח בדרכים חוקיות איננה עבירה פלילית.

25/04/2018
077-5006206
052-6885006

סכסוכי שכנים - המותר והאסור - עורך דין פלילי אסף דוק

3. מניע ולא שאיפה – במידה ויגיעו הדברים לבחינת הפרקליטות, ייתכן שיוחלט כי "האיום" של השכן נבע ממצוקה ומתוך כוונה לסיימה. כלומר, ביסוד האמירות לא הייתה שאיפה להפחיד, להקניט או להזיק לכם, אלא פשוט למנוע את המשך הנביחות המרעישות בלילה. במקרה זה יוחלט כי לא מדובר בעבירה פלילית, והדבר נכון גם אם ייקבע שהשכן לא היה מודע לכך שדבריו עלולים ליצור בכם פחד.

{*:fast_contact}